

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-472

18.6.2019

Tryg Forsikring NUF

Rettshjelp

Én eller flere tvister? – Tvist oppstått før selskapets ansvarstid?

Sikrede inngikk den 18.2.11 avtale med firmaet BA om kjøp av bil. Kjøpet ble delvis finansiert med innbytte av egen bil og selgerkreditt fra BA. Den resterende kjøpesummen på kr 500 000 ble finansiert ved et lån fra BFS. Sikrede misligholdt lånet, og BFS krevde tilbakelevering av bilen, hvilket sikrede frivillig gikk med på. BA videresolgte bilen, men BFS fikk kun tilbakebetalt kr 336 000. BFS krevde derfor tilbakebetalt restlånet. Sikrede bestred kravet overfor Lindorff, som overtok innkrevingen, den 28.1.13. Sikrede ble først bistått av advokat den 24.5.16 og mente at dette var tvistedatoen. Sikrede tilskrev BA den 24.11.17 med anmodning om vurdering av den inngåtte kontrakten og tilbakeleveringsprosessen. BA bestred alle sikredes krav den 22.3.17. Sikrede søkte rettshjelpsdekning under innboforsikring i anledning tvisten mot BA. Selskapet avslo dekning under henvisning til at tvisten mot BA og BFS var å anse som én tvist i relasjon til rettshjelpsforsikringen. Forsikringsavtalen var inngått 29.9.14, og tvisten måtte anses for å ha oppstått ved sikredes bestridelse av kravet den 28.1.13, og derfor før selskapets ansvarsperiode. Nemnda kom til at det forelå direkte årsakssammenheng mellom kravene, og at det dermed var samme tvist etter vilkårene.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 100 000 (forsikringssum)

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning av rettshjelpsutgifter for tvist med bilforhandler, og spørsmålet om tvisten har oppstått i selskapets ansvarstid.

Sikrede har en rettshjelpsforsikring under sin innboforsikring med følgende vilkår:

2. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter rimelige og nødvendige utgifter til:

- Advokat

(...)

4. Tilfeller som kan gi rett til erstatning

4.1 Tvist

Forsikringen gjelder for tvist som kan føres for de alminnelige domstoler.

Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis, muntlig eller skriftlig. Tvisten må ha oppstått mens forsikringen er i kraft.

(...)

En sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag, og som kan fremmes i sak for domstolen, regnes som en tvist.

4.2 Unntak

Twistetidspunktet

Twist som oppstår når forsikringen ikke er i kraft.

(...)

Twistegrunnlag

Rettshjelpsutgifter dekkes ikke dersom twistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden.

Sikrede inngikk den 18.2.11 avtale med BA om kjøp av en BMW X5. Kjøpesummen var kr 728 000, som sikrede finansierte med innbytte av bil til kr 18 000 og et lån på kr 500 000 fra BFS. Restbeløpet på kr 210 000 ble finansiert med en selgerkreditt fra BA, som sikrede hevder skulle gjøres opp gjennom hennes samboers potensielle og fremtidige inntjening i sin virksomhet.

Sikrede misligholdt låneavtalen med BFS og leverte frivillig tilbake bilen til BA i november 2012, etter krav fra BFS om tilbakelevering av salgspantet. Bilen ble videresolgt av BA, og kr 336 000 ble utbetalt til BFS. Dette var utilstrekkelig til å innfri lånet på kr 500 000, og Lindorff overtok innkrevingen av restlånet.

Sikrede sendte den 28.1.13 e-post til Lindorff hvor det fremgår følgende:

(...)Denne saken bestrides og fremstår ulogisk for meg. Er det slik at bilen er solgt og at det er fremsatte krav er rest? I så tilfelle så er det skjedd noe underlig og ber om redegjørelse på dette med dokumentasjon. Har ikke hørt noe ei heller blitt kontaktet i sakens anledning annet enn fra bilselger som kunne informere om at et salg var nært forestående.

Lindorff svarte dagen etter:

Det stemmer at dette er restkravet etter vi mottok salgssummen for kjøretøy med registreringsnummer (...). Hva er det du mener ikke stemmer i forhold til denne saken? Vennligst gi oss tilbakemelding snarest, slik at vi får gitt deg den informasjonen du trenger.

Sikrede svarte så følgende den 30.1.13:

Har ingen info om salg eller andre ting slik at jeg ber om å få oversendt fullstendig dokumentasjon og oppstilling av kravet. Denne bilen ble kjøpt for ca. 730 000,- for kort tid siden og det ble lånt kroner 500.00,- med salgspant i bilen. Det at bilen nå er solgt og restkravet er så høyt er helt hinsides all fornuft og jeg ber om en forklaring. Ble kontaktet av selgeren i forkant av salget og ble da informert om at saken var løst og at jeg måtte være forberedt på og betale et "mindre beløp" og på bakgrunn av det signerte jeg salgsmelding. Uansett så regnet jeg da med at salgspant ble innfridd og at jeg da satt igjen med et mindre beløp til den opprinnelige selger av bilen. Det er også meget underlig at jeg ikke blir kontaktet dersom bilen nå er solgt langt under markedspris og nærmest gitt bort. Bilen ble satt til en profesjonell aktør for salg nettopp for og unngå slike ting vi nå er vitne til. Denne saken aksepteres ikke under noen omstendighet og avvises.

Det ble avholdt utleggsforretning etter begjæring fra BFS den 24.4.13, hvor det ble tatt utlegg i fast eiendom. Kravet ble overdratt til Lindorff Capital AS i juni 2014.

Namsmannen forela begjæringen med varsel om utleggsforretning for sikrede den 12.4.16. Sikrede klaget på utleggsforretningen til namsmannen i brev datert 20.4.16. Namsmannen tok ikke klagen til følge, og klagen ble oversendt tingretten. Tingretten avsa kjennelse den 1.7.16 hvor klagen heller ikke ble tatt til følge. Kjennelsen ble anket til lagmannsretten den 15.8.16. Sikredes samboer engasjerte advokat i forbindelse med anken den 23.5.16. Lagmannsretten forkastet anken.

Sikrede kontaktet BA den 24.1.17 med anmodning om å vurdere den inngåtte kontrakten og tilbakeleveringsprosessen. BA bestred den 22.3.17 "(...)alle krav som anført i deres brev av 24.1.17".

Sikrede tok deretter ut forliksklage mot BA den 10.4.17, hvor det ble krevd erstatning som følge av brudd på avtalen mellom sikrede og BA. Subsidiært måtte BA være ansvarlig etter

arbeidsgiveransvaret, som følge av salgsrepresentantens uaktsomme atferd ved tilbakelevering av bilen. Atter subsidiært ble det anført at kjøps- og kredittavtalen mellom sikrede og BA var urimelig og måtte lempes. BA bestred ansvar i sitt tilsvarende av 11.5.17.

Sikrede søkte om rettshjelpsdekning hos selskapet den 24.5.17. Selskapet avslo kravet den 25.9.17 under henvisning til at tvisten mellom BA og BFS var å anse som én tvist i relasjon til rettshjelpsforsikringen, og at tvisten måtte anses for å være oppstått 28.1.13, og derfor før selskapets ansvarsperiode. Avslaget ble påklaget, og selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter en ny vurdering av saken.

Sikrede krever dekning for sine utgifter til rettshjelp og anfører at tvisten mot BA må anses for å være oppstått ved BAs avslag i brev av 22.3.17, og derfor oppsto i selskapets ansvarstid.

Sakene mot BA og BFS må anses som to tvister i relasjon til rettshjelpsdekningen. Erstatningskravet mot BA er ikke en direkte følge av utleggssaken mot Lindorff. Sikrede bestred i den første tvisten BFS/Lindorffs krav på betaling og klaget så til namsmannen. Sikredes hovedanførsel var at kravet led av tilblivelsesmangler ved brudd på både finansavtalelovens §§ 46 b og 56 b. Erstatningssaken mot BA bygget på sin side på feil hos bilforhandleren, idet man etter hvert ble gjort kjent med at bilforhandleren hadde prioritert oppgjør til seg selv på bekostning av finansinstitusjonen.

De to sakene er rettet mot to ulike rettssubjekter som ifølge lagmannsretten ikke kan identifiseres i saken. Lagmannsretten legger til grunn at innsigelser mot BA vedrørende tilbakeleveringen av bilen, er lånegiver (BFS) uvedkommende.

I FinKN-2013-406 var det mer naturlig å identifisere rettssubjektene, hvor det først ble fremmet erstatningskrav mot entreprenørselskapet som følge av mangelfullt arbeid, deretter mot selskapets styreleder som følge av forsømmelse av styreleders plikter etter aksjeloven. Det kan ofte være mer naturlig å identifisere mindre selskaper med dets nøkkelpersoner. Videre hadde entreprenørselskapet og dets styreleder identisk interesse i å unnsnippe oppgjør av erstatningskravet til sikrede. I den foreliggende sak har rettssubjektene motstridende interesser, idet finansinstitusjonen kan og bør rette restkravet sitt mot BA, som feilaktig prioriterte seg selv på bekostning av BFSs salgspant.

Twistene har oppstått til ulik tid og uavhengig av hverandre. Det er ikke tilstrekkelig årsakssammenheng mellom sakene til at de skal kunne anses som én tvist.

Enkelte bevissspørsmål er sammenfallende i de to twistene, men dette er ikke alene avgjørende for at de to sakene skal anses som én tvist, jf. FSN-1127.

Det er videre sannsynlig at twistene ikke kunne vært forent til felles behandling etter tvisteloven § 15-6, hvilket er et moment i henhold til nemndspraksis, jf. eksempelvis FSN-1127 og FSN-6932. Sakene går for det første etter forskjellige saksbehandlingsregler. Sikrede påklaget namsmannens utlegg etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven, og saken ble tilslutt avgjort ved kjennelse i lagmannsretten. Erstatningskravet mot BA må eventuelt avgjøres ved dom. Videre er sakene forankret i helt ulike og atskilte påstands- og rettslige grunnlag.

Sikrede anfører videre at tvisten mot BFS må anses for å ha oppstått den 24.5.16 da sikrede kontaktet advokat. Saken mot BFS var kompleks og uoversiktlig, og sikrede hadde ikke mulighet til å gi veloverveid og begrunnet innsigelse til BFSs krav før hun mottok advokatbistand.

Selskapet avviser ansvar for rettshjelpsutgifter. Forsikringsavtalen ble inngått 29.9.14. Tvisten må anses for å ha oppstått ved sikredes bestridelse av kravet til Lindorff den 28.1.13, og således før selskapets ansvarsperiode. Tvisten mot BA må anses som én og samme tvist i relasjon til

rettshjelpsforsikringen. Det sentrale momentet i vurderingen av om det foreligger én eller flere tvister, er om det foreligger årsakssammenheng mellom sakene, jf. blant annet FinKN-2018-208.

Det faktiske grunnlaget for sakene er det samme: avtale om kjøp av bil og finansiering av kjøpet. Tilbakeleveringen av bilen ble ikke ansett som fullt oppgjør som avtalt, og BFS hevdet å ha et restkrav mot sikrede. Advokat ble engasjert den 26.5.16 for bistand i forbindelse med utleggsbegjæringen fra BFS for restkravet. Sikrede bestred kravet, men vant ikke frem. Sikrede rettet deretter et erstatningskrav mot bilforhandler, prinsipielt på grunnlag av at bilforhandler skulle ha brutt avtalen.

Twisten mot bilforhandler utløses dermed av tvisten mot långiver, i den forstand at erstatningskravet mot bilforhandler kommer som en direkte følge av utleggssaken fra långiver. Saken mot bilforhandler oppstår som en direkte følge av pågang fra BFS. Det er årsakssammenheng mellom kravet til BFS og erstatningskravet mot BA, og erstatningskravet må anses som en del av kravet til BFS. Sakene er for øvrig også nær i tid. Det dreier seg derfor om én tvist.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for utgifter til rettshjelp.

Ifølge forsikringen foreligger det en "tvist" når et krav er fremsatt og bestridt. Sikrede tok kontakt med Lindorff 28.1.13 og bestred kravet om betaling av restlånet. Etter at Lindorff opprettholdt kravet, ble det bestridt av sikrede 30.1.13. På dette tidspunktet forelå det derfor en tvist. Sikrede anfører at tvist først oppsto da sikrede tok kontakt med advokat 23.5.16. Det er ikke noe krav i vilkårene om at tvist forutsetter at sikrede tar kontakt med advokat.

Spørsmålet er da om sikredes krav mot BA må regnes som en ny tvist i forhold til konflikten med Lindorff og BFS. Forsikringsvilkårene sier at "En sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag, og som kan fremmes i sak for domstolen, regnes som en tvist." Det er uklart for nemnda om denne betingelsen er tilfredsstilt. Vilkåret sier imidlertid ikke annet enn at i en slik situasjon står man overfor en tvist. Flere krav kan utgjøre en tvist også i andre tilfeller.

Den opprinnelige tvisten besto mellom sikrede og BFS, og sikredes krav var at restlånet var BFS risiko pga. brudd på frarådningssplikten, og at bilen ble solgt til underpris. Dette kravet førte ikke frem.

Deretter krevde sikrede erstatning fra BA med anførsel om at sikredes tilbakelevering av bilen var fullt og endelig oppgjør for sikredes forpliktelser i henhold til kontrakten, og at BA brøt kontrakten da bilen ble videresolgt til en langt lavere salgssum enn det sikrede selv betalte. Subsidiært anføres det blant annet at BA har opptrådt uaktsomt i forbindelse med salget av bilen, fordi det pantesikrede kravet til BFS ikke ble innfridd i sin helhet.

Nemnda mener kravet mot BA ble utløst av at kravet mot BFS ikke førte frem, og at det derfor er direkte årsakssammenheng mellom de to kravene. Det følger da av alminnelige forsikringsrettslige prinsipper at kravene må regnes som ett forsikringstilfelle – eller her én tvist. I så fall er det ikke avgjørende om BFS og BA kan identifiseres, men sikrede har selv anført at BA og BFS må identifiseres etter prinsippene i finansavtaleloven. Det er heller ikke avgjørende om tvisten har samme rettslige eller faktiske grunnlag når det siste kravet er en direkte følge av at det første kravet ikke nådde frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).